

ЗАТВЕРДЖУЮ

Директор школи

КУЗЬМЕНКО
2023 року

ОСВІТНЯ ПРОГРАМА
спеціалізованої школи І-ІІІ ступенів
з поглибленим вивченням англійської та
італійської мов № 130 імені Данте Аліг'єрі
міста Києва ІІ- ІІІ ступенів
на 2023/2024 навчальний рік
7-11 класи
(з додатками)

СХВАЛЕНО

Протокол засідання
педагогічної ради школи
від 30.08.2023 №1

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Організація освітньої діяльності спеціалізованої школи I-III ступенів з поглибленим вивченням англійської та італійської мов №130 імені Данте Аліг'єрі міста Києва здійснюватиметься відповідно до наступних нормативних документів:

- Закону України «Про повну загальну середню освіту»;
- Закону України «Про освіту»;
- Державного стандарту базової середньої освіти, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 30 вересня 2020 №898;
- Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (7-9 класи), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 23.11.2011 № 1392;
- Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти (10-11 класи), затвердженого постановою Кабінету Міністрів України від 14.01.2004 № 24;
- Санітарний регламент для закладів загальної середньої освіти (наказ МОЗ України від 25.09.2020 № 2205, зареєстрований у Міністерстві юстиції України 10 листопада 2020р. за №1111/35394).
- Указів Президента України від 24 лютого 2022 року № 64/2022 «Про введення воєнного стану в Україні» (зі змінами), від 01 травня 2023 року та № 254/2023 «Про продовження строку дії воєнного стану в Україні».

Мета і завдання освітньої програми ґрунтуються на визначеній Законом України «Про освіту» меті повної загальної середньої освіти, що передбачає всебічний розвиток, виховання і соціалізацію особистості, яка здатна до життя в суспільстві та цивілізованій взаємодії з природою, має прагнення до самовдосконалення і навчання впродовж життя, готова до свідомого життєвого вибору та самореалізації, відповідальності, трудової діяльності та громадянської активності. Досягнення цієї мети забезпечується через формування ключових компетентностей, необхідних кожній людині для успішної життєдіяльності.

Особливостями організації освітнього процесу є поглиблене вивчення англійської мови у 7-9 класах та профільне вивчення англійської мови у 10-11 класах.

Освітня програма школи для 7-11 класів окреслює рекомендовані підходи до планування й організації єдиного комплексу освітніх компонентів для досягнення учнями обов'язкових результатів навчання, визначених Державним стандартом базової та повної загальної середньої освіти.

Освітня програма визначає:

- вимоги до осіб, які можуть розпочати навчання за Освітньою програмою школи;
- загальний обсяг навчального навантаження, тривалість і взаємозв'язки окремих предметів, курсів за вибором, зокрема і інтеграції, а також логічної послідовності їх вивчення, які подані у навчальних планах;

- форми організації освітнього процесу;
- інструменти системи внутрішнього забезпечення якості освіти;
- очікувані результати навчання здобувачів освіти.

2. ВИМОГИ ДО ОСІБ, ЯКІ МОЖУТЬ РОЗПОЧИНАТИ НАВЧАННЯ ЗА ОСВІТНЬОЮ ПРОГРАМОЮ

Зарахування, відрахування та переведення здобувачів освіти здійснюється відповідно до Порядку зарахування, відрахування та переведення учнів до державних та комунальних закладів освіти для здобуття повної загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 16.04.2018 №367.

Переведення учнів до наступного класу здійснюється відповідно до Порядку переведення учнів (вихованців) загальноосвітнього навчального закладу до наступного класу, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 14 липня 2015 року №762, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 29 травня 2019 року за №555/33526 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 01 березня 2021 року №268, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 13 квітня 2021 за №№494/36116, 495/36117).

У разі відсутності результатів річного оцінювання з будь-яких предметів та/або державної підсумкової атестації за рівень початкової освіти учні повинні пройти відповідне оцінювання до початку нового навчального року.

Для проведення оцінювання наказом директора школи створюється комісія, затверджується її склад, а також графік проведення оцінювання та перелік завдань з навчальних предметів. Протокол оцінювання рівня навчальних досягнень складається за формою згідно з додатком 2 до Положення про індивідуальну форму здобуття загальної середньої освіти, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України 12 січня 2016 року №8 (у редакції наказу Міністерства освіти і науки України від 10 липня 2019 року №955), зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 03 лютого 2016 р. за №184/28314.

Базова середня освіта здобувається, як правило після здобуття початкової освіти, повна середня освіта здобувається після здобуття базової середньої освіти. Діти, які здобули початкову освіту та базову середню освіту, склали державну підсумкову атестацію на 1 вересня поточного навчального року повинні розпочинати здобуття наступного рівня (базової або повної середньої освіти) цього ж навчального року.

Особи з особливими освітніми потребами можуть розпочинати здобуття базової або повної середньої освіти за інших умов.

3. ЗАГАЛЬНИЙ ОБСЯГ НАВЧАЛЬНОГО НАВАНТАЖЕННЯ ТА ТРИВАЛІСТЬ ОСВІТНІХ ГАЛУЗЕЙ, ПРЕДМЕТІВ, ДИСЦИПЛІН

Для 7-х класів	1224 годин/навчальний рік
Для 8-х класів	1242 годин/навчальний рік
Для 9-х класів	1260 годин/навчальний рік
Всього	3726 годин/навчальний рік
Для 10-х класів	1224 годин/навчальний рік

Для 11-х класів	1188 годин/навчальний рік
Всього	2412 годин/навчальний рік

Детальний розподіл навчального навантаження 7-11 класів на тиждень окреслено у навчальних планах (додатки).

Типові освітні програми, за якими розроблено освітню програму спеціалізованої школи I-III ступенів з поглибленим вивченням англійської та італійської мов №130 імені Данте Аліґ'єрі міста Києва:

№ додатку до робочого навчального плану	Класи	Примітка	Варіант типових навчальних планів, затверджених Міністерством освіти і науки України
№ 3	7А,Б,В 8А,Б,В 9А,Б,В	з українською мовою юнавчання	Додаток до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, складений за таблицею № 3 до наказу МОН України від 20.04.2018 р. № 405
№ 4	10 А,Б 11 А,Б	з українською мовою юнавчання	Додаток до Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти III ступеня, складений за таблицею № 2 до наказу МОН від 20.04.2018 р. № 408

Особливості організації освітнього процесу

Повноцінність загальної середньої освіти забезпечується реалізацією як інваріантної, так і варіативної складових робочого навчального плану школи. Інваріантна складова робочого навчального плану сформована на державному рівні і забезпечує реалізацію змісту шкільної освіти на рівні Державного стандарту.

Поділ класів на групи при вивченні англійської мови, італійської мови, української мови, інформатики, фізичної культури, трудового навчання, предмета «Захист України» здійснюється відповідно до наказу Міністерства освіти і науки України від 20.02.2002 № 128 «Про затвердження нормативів наповнюваності груп дошкільних навчальних закладів (ясел-садків) компенсуючого типу, класів спеціальних загальноосвітніх шкіл (шкіл-інтернатів), груп подовженого дня і виховних груп загальноосвітніх навчальних закладів усіх типів та Порядку поділу класів на групи при вивченні окремих предметів у загальноосвітніх навчальних закладах», зареєстрованого в Міністерстві юстиції України від 6 березня 2002 року за № 229/6517 (зі змінами,

внесеними згідно з наказом МОН №572 від 09.10.2002, наказом Міністерства освіти і науки, молоді та спорту №921 від 17.08.2012, наказом МОН України №401 від 08.04.2016).

Реалізація Державного стандарту базової загальної середньої освіти здійснюється на основі Типової освітньої програми закладів загальної середньої освіти II ступеня, складеної за таблицею № 3 до наказу МОН України від 20.04.2018 р. № 405 та повної загальної середньої освіти, складеною за Типовою освітньою програмою закладів загальної середньої освіти III ступеня, відповідно таблиці

№ 2 до наказу МОН від 20.04.2018 р. № 408 в редакції наказу МОН України від 28.11.2019 № 1493 зі змінами, внесеними наказом МОН України від 31.03.2020 № 464), які містять перелік базових предметів та включають окремі предмети суспільно-гуманітарного та математично-природничого циклів. До базових предметів належать: «Іноземна мова» (англійська мова) вивчається за профільним рівнем; «Італійська мова», «Українська мова», «Українська література», «Зарубіжна література», «Історія України», «Всесвітня історія», «Правознавство», «Громадянська освіта», «Математика», «Алгебра», «Геометрія», «Біологія і екологія», «Хімія», «Географія», «Фізика та астрономія», «Трудове навчання», «Технології», «Інформатика», «Основи здоров'я», «Фізична культура», «Захист України», «Мистецтво» вивчаються на рівні стандарту.

Відповідно до листа МОН від 30.09.2016 № 1/9-514 «Про особливості викладання математики (рівень стандарту) в 10-11 класах загальноосвітніх навчальних закладах» вивчення математики в 10-11 класах здійснюється відповідно до навчальної програми та передбачає вивчення двох математичних курсів: алгебри і початків аналізу та геометрії. Оцінка за семестри та рік складається з середньоарифметичної оцінки з двох курсів і виставляється в колонці «Математика». Вивчення базового предмета «Фізика і астрономія» здійснюється у варіанті двох окремих предметів: «Фізика» (за програмою авторського колективу під керівництвом Локтева В.М.), «Астрономія» (за програмою авторського колективу під керівництвом Яцківа Я.Я.)

Змістове наповнення предмета «Фізична культура» сформоване з варіативних модулів відповідно до статево-вікових особливостей учнів та їх інтересів. Відповідно до постанови Кабінету Міністрів України від 30.09.2020 № 898 "Про деякі питання державних стандартів повної загальної середньої освіти" години фізичної культури не враховуються при визначенні гранично допустимого навантаження учнів.

З метою оптимізації освітнього процесу та забезпечення якості освіти в умовах воєнного часу, карантинних обмежень та складної епідемічної ситуації, враховуючи кількість спортивних залів, зменшується кількість годин

тижневого навчального навантаження з предметів інваріативної складової: (фізична культура у 9-11-х класах – з 3 годин до 2 годин).

Враховуючи кадрове та матеріально-технічне забезпечення, за результатами анкетування учнів та на підставі рішення методичного об'єднання вчителів фізичної культури (протокол № 5 від 01.06.2023) обрано такі модулі для вивчення предмета «Фізична культура» у 7-11 класах:

I семестр – рухливі ігри, легка атлетика, волейбол, гімнастика, баскетбол;

II семестр - рухливі ігри, футбол, легка атлетика, туризм.

Згідно зі Статутом школи та на основі багаторічного викладання італійської мови, мовної практики учнів школи в Італії, вивчення італійської мови (другої іноземної) здійснюється з 5 по 11 клас (навчальна програма «Італійська мова» (друга іноземна) для 6-11 класів загальної середньої освіти, зареєстрованої державною науковою установою «Інститут модернізації змісту освіти» у Каталозі надання грифів навчальній літературі та навчальним програмам за № 3.0217-2022, 40018-2022).

Керуючись тим, що навчальний заклад освіти має повноваження здійснювати перерозподіл навчального плану у межах 15% від загального обсягу навчального навантаження, а також за рішенням педагогічної ради (протокол від 15.06.2023 № 20), у зв'язку з введенням обов'язковими предметами для складання Державної підсумкової атестації в 9,11 класах предметів «Математика» та «Українська мова» прийнято рішення:

7 класи:

- у межах галузі «Мови і літератури» зменшено 0,5 год. зарубіжної літератури та посилено на 0,5 год. українську мову;

- у межах галузі «Мистецтво» викладатимуться окремі курси «Музичне мистецтво» та «Образотворче мистецтво», здійснено перерозподіл навчального плану у межах 15 %: зменшено 0,5 год. хімії – посилено на 0,5 год музичне мистецтво; зменшено на 0,5 год. «Основи здоров'я» - посилено на 0,5 год. образотворче мистецтво.

8 класи:

- у межах галузі «Мови і літератури» зменшено 1 год. зарубіжну літературу та посилено на 1 год. українську мову;

- у межах галузей «Математика» та «Технології» зменшено на 1 год. інформатику та посилено на 1 годину алгебру.

9 класи:

- у межах галузі «Мови і літератури» зменшено 1 год. зарубіжну літературу та посилено на 1 год. українську мову;

- у межах галузей «Математика» та «Природознавство» зменшено на 1 год. викладання фізики та збільшити на 1 годину викладання алгебри;

10 класи:

- здійснено перерозподіл годин навчального плану у межах 15 %: зменшено на 1 год. викладання фізики та посилено на 1 годину викладання математики (алгебра та початки аналізу, геометрія);

- за рахунок додаткових годин посилено викладання Української мови – 1 год., англійської мови – 3 год., італійської мови (друга іноземна) - 2 год.

- керуючись тим, що Україна перебуває в стані війни прийнято рішення про зменшення на 0,5 годин Географії та збільшення на 0,5 годин Захисту України.

11 класи:

- здійснено перерозподіл годин навчального плану у межах 15%: зменшено на 1 год. викладання фізики та посилено на 1 год. викладання математики (алгебра та початки аналізу, геометрія); зменшено на 0,5 год. викладання фізики посилено на 0,5 год. Історію України.

- за рахунок додаткових годин посилено викладання Української мови – 1 год., англійської мови – 3 год., італійської мови (друга іноземна) - 2 год.

Керуючись тим, що Україна перебуває в стані війни, а в приміщенні школи немає бомбосховища, з метою скорочення перебування дітей у школі прийнято рішення про зменшення викладання фізкультури у 9-11 класах на 1 год.; вибірково-обов'язкових предметів « інформатика» та «технології» на 0,5 год.

Предмети інваріантної складової робочого навчального плану, що не мають цілої кількості годин, будуть викладатися протягом навчального року за розкладом шляхом чергування (чисельний/знаменник).

Вивчення предмету «Трудове навчання» в 7-9 класах буде здійснюватись на основі навчальних програм з трудового навчання для 7-9 класів затверджених Наказом МОН України від 07.06.2017 № 804 та предмету «Технології» для 10-11 класів. Формування змісту технологічної діяльності учнів на уроках трудового навчання буде здійснюватись на основі об'єктів проектної діяльності. Це надасть змогу одночасно проектувати та виготовляти один і той самий виріб за допомогою різних основних та додаткових технологій, що є особливо зручним у класах, які не поділяються на групи. Методичне об'єднання вчителів трудового навчання (протокол від 09.06.2023 №5) обрало такі проекти для вивчення предмета «Трудове навчання»:

- 7 класи: «Текстильні квіти для оздоблення одягу», «В'язана іграшка», «Подушка-іграшка», «Квіти із стрічки» «Фоторамка», «Дерев'яна іграшка», «Скарбничка», «Шкатулка»;

- 8 класи- «Спідниця», «Органайзер», «Прикраса із бісеру», «Полиці», «Купюрниці», «Сумка із деревини», «Підставка під навушники»;

- 9 класи: «Вироби для власних потреб», «Серветки», «Вироби зі шкіри»;

Для вивчення предмета «Технології»: 10-11 класи: «Вироби інтер'єрного призначення», «Вироби для власних потреб».

Реалізація змісту освіти, визначеного Державним стандартом, також забезпечується вибірково-обов'язковими предметами («Інформатика», «Технології», «Мистецтво»), що вивчаються на рівні стандарту. Із запропонованого переліку учні 10-11 класів обрали два предмети – інформатика – 1 год, технології – 1 год.

Відповідно до Порядку проведення державної підсумкової атестації, затвердженого наказом Міністерства освіти і науки України від 07 грудня 2018 року № 1369, зареєстрованого в Міністерстві юстиції України 02 січня 2019 року за

№ 8/32979, учні 4,9 та 11 класів складають державну підсумкову атестацію.

У відповідності до листа Міністерства освіти і науки України від 06.02.2008 № 1/9-61 «Методичні рекомендації щодо організації навчально-виховного процесу під час проведення навчальних екскурсій та навчальної практики учнів загальноосвітніх навчальних закладів», згідно з рішенням педради (протокол № 1 від 30.08.2023) навчальна практика та навчальні екскурсії для учнів 5-10 класів будуть проводитись впродовж навчального року.

4. ФОРМИ ОРГАНІЗАЦІЇ ОСВІТНЬОГО ПРОЦЕСУ

Освітній процес організовується у безпечному освітньому середовищі та здійснюється з урахуванням вікових особливостей, психічного та інтелектуального розвитку дітей, їх особливих освітніх потреб.

Основними формами організації освітнього процесу є різні типи уроку:

- формування компетентностей;
- розвитку компетентностей;
- перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей;
- корекції основних компетентностей;
- комбінований урок.

Також формами організації освітнього процесу будуть екскурсії, віртуальні подорожі, уроки-семінари, конференції, форуми, спектаклі, брифінги, квести, інтерактивні уроки (уроки-«суди», урок-дискусійна група, уроки з навчанням одних учнів іншими), інтегровані уроки, проблемний урок, відео-уроки тощо.

З метою засвоєння нового матеріалу та розвитку компетентностей крім уроку проводяться навчально-практичні заняття, що поєднують виконання різних практичних вправ, експериментальних робіт відповідно до змісту окремих предметів, менш регламентована й має акцент на більшій самостійності учнів в експериментальній та практичній діяльності. Досягнуті компетентності учні будуть застосовувати на практичних заняттях і заняттях практикумах.

Експериментальні завдання, передбачені змістом окремих предметів, виконуються на заняттях із практикуму (виконання експериментально-практичних робіт). Оглядова конференція (для 8-11 класів) передбачає обговорення ключових положень вивченого матеріалу. Оглядова екскурсія припускає цілеспрямоване ознайомлення учнів з об'єктами та спостереження процесів з метою відновити та систематизувати раніше отримані знання.

Функцію перевірки та/або оцінювання досягнення компетентностей виконує навчально-практичне заняття. Учні одержують конкретні завдання, з виконання яких звітують перед вчителем. Практичні заняття та заняття практикуму також можуть будуватися з метою реалізації контрольних функцій освітнього процесу. На цих заняттях учні самостійно виготовляють вироби, проводять виміри та звітують за виконану роботу.

Заняття будуть проводитись не тільки з усім класом, але й у малих групах, бригадах і ланках (у тому числі робота учнів у парах змінного складу).

Екскурсії в першу чергу покликані показати учням практичне застосування знань, отриманих при вивченні змісту окремих предметів (можливо поєднувати зі збором учнями по ходу екскурсії матеріалу для виконання визначених завдань).

За потреби організовується здобуття освіти за індивідуальною освітньою траєкторією. Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується з урахуванням необхідних для цього ресурсів, наявних у закладі освіти та інших суб'єктів освітньої діяльності, зокрема тих, що забезпечують здобуття освіти за мережевою формою здобуття освіти.

Індивідуальна освітня траєкторія учня реалізується на підставі індивідуальної програми розвитку, індивідуального навчального плану, що розробляється педагогічними працівниками у взаємодії з учнем та/або його батьками, схвалюється педагогічною радою закладу освіти, затверджується його керівником та підписується батьками.

Форми організації освітнього процесу можуть уточнюватись та розширюватись у змісті окремих предметів за умови виконання державних вимог Державного стандарту та окремих предметів протягом навчального року.

Вибір форм і методів навчання вчитель визначає самостійно, враховуючи конкретні умови роботи, забезпечуючи водночас досягнення конкретних очікуваних результатів, зазначених у навчальних програмах окремих предметів.

5. ОПИС ТА ІНСТРУМЕНТИ СИСТЕМИ ВНУТРІШНЬОГО ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЯКОСТІ ОСВІТИ

Система внутрішнього забезпечення якості складається з наступних компонентів:

- кадрове забезпечення освітньої діяльності;
 - навчально-методичне забезпечення освітньої діяльності;
 - матеріально-технічне забезпечення освітньої діяльності;
 - якість проведення навчальних занять;
 - моніторинг досягнення учнями результатів навчання (компетентностей).
- Завдання системи внутрішнього забезпечення якості освіти:
- оновлення методичної бази освітньої діяльності;
 - контроль за виконанням навчальних планів та освітньої програми, якістю знань, умінь і навичок учнів, розробка рекомендацій щодо їх покращення;
 - моніторинг та оптимізація соціально-психологічного середовища закладу освіти;

створення необхідних умов для підвищення фахового кваліфікаційного рівня педагогічних працівників.

Опис інструментарію оцінювання.

Оцінюванню підлягають результати навчання з навчальних предметів, інтегрованих курсів обов'язкового освітнього компонента типового навчального плану. Педагогічна рада закладу загальної середньої освіти може прийняти рішення про оцінювання результатів навчання складників вибіркового освітнього компонента.

Оцінювання відповідності результатів навчання учнів, які завершили здобуття базової середньої освіти, вимогам Державного стандарту здійснюється шляхом державної підсумкової атестації.

Оцінювання результатів навчання учнів має бути зорієнтованим на ключові компетентності і наскрізні вміння та вимоги до обов'язкових результатів навчання у відповідній освітній галузі, визначені Державним стандартом.

Встановлення відповідності між вимогами до результатів навчання учнів, визначеними Державним стандартом, та показниками їх вимірювання здійснюється відповідно до системи та загальних критеріїв оцінювання результатів навчання учнів, визначених Міністерством освіти і науки України.

Основними видами оцінювання результатів навчання учнів є: поточне, підсумкове (тематичне, семестрове, річне) оцінювання та державна підсумкова атестація.

Річне оцінювання здійснюється за системою оцінювання, визначеною законодавством, а результати такого оцінювання відображаються у свідоцтві досягнень, що видається учневі щороку. Поточне та підсумкове оцінювання результатів навчання учнів здійснюють відповідно до вимог модельних навчальних програм із застосуванням таких основних форм та способів:

усної (зокрема шляхом індивідуального, групового та фронтального опитування);

письмової, у тому числі графічної (зокрема шляхом виконання діагностичних, самостійних та контрольних робіт, тестування, організації роботи з текстами, діаграмами, таблицями, графіками, схемами, контурними картами тощо);

цифрової (зокрема шляхом тестування в електронному форматі);

практичної (зокрема шляхом організації виконання різних видів експериментальних досліджень та навчальних проєктів, виготовлення виробів, роботи з біологічними об'єктами, хімічними речовинами тощо).

У рамках академічної свободи педагогічні працівники закладу освіти здійснюють вибір форм, змісту та способу оцінювання залежно від дидактичної мети.

6. ОЧІКУВАНІ РЕЗУЛЬТАТИ НАВЧАННЯ ЗДОБУВАЧІВ ОСВІТИ

Відповідно до мети та загальних цілей, окреслених у Державному стандарті, визначено завдання, які має реалізувати вчитель/вчителька у рамках кожної освітньої галузі. Результати навчання повинні робити внесок у формування ключових компетентностей учнів. *Освітня програма передбачає досягнення учнями результатів навчання (компетентностей), визначених Державним стандартом.*

№ з/п	Ключові компетентності	Компоненти
1	Спілкування державною мовою	<p>Уміння: ставити запитання і розпізнавати проблему; міркувати, робити висновки на основі інформації, поданої в різних формах (у текстовій формі, таблицях, діаграмах, на графіках); розуміти, пояснювати і перетворювати тексти задач (усно і письмово), грамотно висловлюватися рідною мовою; доречно та коректно вживати в мовленні термінологію з окремих предметів, чітко, лаконічно та зрозуміло формулювати думку, аргументувати, доводити правильність тверджень; уникнення невнормованих іншомовних запозичень у спілкуванні на тематику окремого предмета; поповнювати свій словниковий запас.</p> <p>Ставлення: розуміння важливості чітких та лаконічних формулювань.</p> <p>Навчальні ресурси: означення понять, формулювання властивостей, доведення правил, теорем</p>
2	Спілкування іноземними мовами	<p>Уміння: здійснювати спілкування в межах сфер, тем і ситуацій, визначених чинною навчальною програмою; розуміти на слух зміст автентичних текстів; читати і розуміти автентичні тексти різних жанрів і видів із різним рівнем розуміння змісту; здійснювати спілкування у письмовій формі відповідно до поставлених завдань; використовувати у разі потреби невербальні засоби спілкування за умови дефіциту наявних мовних засобів; ефективно взаємодіяти з іншими усно, письмово та за допомогою засобів електронного спілкування.</p> <p>Ставлення: критично оцінювати інформацію та використовувати її для різних потреб; висловлювати свої думки, почуття та ставлення; адекватно використовувати досвід, набутий у вивченні рідної мови та інших навчальних предметів, розглядаючи його як засіб</p>

		<p>усвідомленого оволодіння іноземною мовою; обирати й застосовувати доцільні комунікативні стратегії відповідно до різних потреб; ефективно користуватися навчальними стратегіями для самостійного вивчення іноземних мов.</p> <p>Навчальні ресурси: підручники, словники, довідкова література, мультимедійні засоби, адаптовані іншомовні тексти.</p>
3	Математична компетентність	<p>Уміння: оперувати текстовою та числовою інформацією; встановлювати відношення між реальними об'єктами навколишньої дійсності (природними, культурними, технічними тощо); розв'язувати задачі, зокрема практичного змісту; будувати і досліджувати найпростіші математичні моделі реальних об'єктів, процесів і явищ, інтерпретувати та оцінювати результати; прогнозувати в контексті навчальних та практичних задач; використовувати математичні методи у життєвих ситуаціях.</p> <p>Ставлення: усвідомлення значення математики для повноцінного життя в сучасному суспільстві, розвитку технологічного, економічного й оборонного потенціалу держави, успішного вивчення інших предметів.</p> <p>Навчальні ресурси: розв'язування математичних задач, і обов'язково таких, що моделюють реальні життєві ситуації</p>
4	Основні компетентності у природничих науках і технологіях	<p>Уміння: розпізнавати проблеми, що виникають у довкіллі; будувати та досліджувати природні явища і процеси; послуговуватися технологічними пристроями.</p> <p>Ставлення: усвідомлення важливості природничих наук як універсальної мови науки, техніки та технологій. усвідомлення ролі наукових ідей в сучасних інформаційних технологіях</p> <p>Навчальні ресурси: складання графіків та діаграм, які ілюструють функціональні залежності результатів впливу людської діяльності на природу</p>
5	Інформаційно-цифрова компетентність	<p>Уміння: структурувати дані; діяти за алгоритмом та складати алгоритми; визначати достатність даних для розв'язання задачі; використовувати різні знакові системи; знаходити інформацію та оцінювати її достовірність; доводити істинність</p>

		<p>тверджень.</p> <p>Ставлення: критичне осмислення інформації та джерел її отримання; усвідомлення важливості інформаційних технологій для ефективного розв'язування математичних задач.</p> <p>Навчальні ресурси: візуалізація даних, побудова графіків та діаграм за допомогою програмних засобів</p>
6	Уміння вчитися впродовж життя	<p>Уміння: визначати мету навчальної діяльності, відбирати й застосовувати потрібні знання та способи діяльності для досягнення цієї мети; організовувати та планувати свою навчальну діяльність; моделювати власну освітню траєкторію, аналізувати, контролювати, коригувати та оцінювати результати своєї навчальної діяльності; доводити правильність власного судження або визнавати помилковість.</p> <p>Ставлення: усвідомлення власних освітніх потреб та цінності нових знань і вмінь; зацікавленість у пізнанні світу; розуміння важливості вчитися впродовж життя; прагнення до вдосконалення результатів своєї діяльності.</p> <p>Навчальні ресурси: моделювання власної освітньої траєкторії</p>
7	Ініціативність і підприємливість	<p>Уміння: генерувати нові ідеї, вирішувати життєві проблеми, аналізувати, прогнозувати, ухвалювати оптимальні рішення; використовувати критерії раціональності, практичності, ефективності та точності, з метою вибору найкращого рішення; аргументувати та захищати свою позицію, дискутувати; використовувати різні стратегії, шукаючи оптимальних способів розв'язання життєвого завдання.</p> <p>Ставлення: ініціативність, відповідальність, упевненість у собі; переконаність, що успіх команди – це й особистий успіх; позитивне оцінювання та підтримка конструктивних ідей інших.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання підприємницького змісту (оптимізаційні задачі)</p>
8	Соціальна і громадянська компетентності	<p>Уміння: висловлювати власну думку, слухати і чути інших, оцінювати аргументи та змінювати думку на основі доказів; аргументувати та</p>

		<p>відстоювати свою позицію; ухвалювати аргументовані рішення в життєвих ситуаціях; співпрацювати в команді, виділяти та виконувати власну роль в командній роботі; аналізувати власну економічну ситуацію, родинний бюджет; орієнтуватися в широкому колі послуг і товарів на основі чітких критеріїв, робити споживчий вибір, спираючись на різні дані.</p> <p>Ставлення: ощадливість і поміркованість; рівне ставлення до інших незалежно від статків, соціального походження; відповідальність за спільну справу; налаштованість на логічне обґрунтування позиції без передчасного переходу до висновків; повага до прав людини, активна позиція щодо боротьби із дискримінацією.</p> <p>Навчальні ресурси: завдання соціального змісту</p>
9	Обізнаність і самовираження у сфері культури	<p>Уміння: грамотно і логічно висловлювати свою думку, аргументувати та вести діалог, враховуючи національні та культурні особливості співрозмовників та дотримуючись етики спілкування і взаємодії; враховувати художньо-естетичну складову при створенні продуктів своєї діяльності (малюнків, текстів, схем тощо).</p> <p>Ставлення: культурна самоідентифікація, повага до культурного розмаїття у глобальному суспільстві; усвідомлення впливу окремого предмета на людську культуру та розвиток суспільства.</p> <p>Навчальні ресурси: математичні моделі в різних видах мистецтва</p>
10	Екологічна грамотність і здорове життя	<p>Уміння: аналізувати і критично оцінювати соціально-економічні події в державі на основі різних даних; враховувати правові, етичні, екологічні і соціальні наслідки рішень; розпізнавати, як інтерпретації результатів вирішення проблем можуть бути використані для маніпулювання.</p> <p>Ставлення: усвідомлення взаємозв'язку кожного окремого предмета та екології на основі різних даних; ощадне та бережливе відношення до природніх ресурсів, чистоти довкілля та дотримання санітарних норм побуту; розгляд порівняльної характеристики щодо вибору здорового способу життя; власна думка та позиція</p>

		до зловживань алкоголю, нікотину тощо. Навчальні ресурси: навчальні проекти, завдання соціально-економічного, екологічного змісту; задачі, які сприяють усвідомленню цінності здорового способу життя
--	--	---

Такі ключові компетентності, як уміння вчитися, ініціативність і підприємливість, екологічна грамотність і здоровий спосіб життя, соціальна та громадянська компетентності можуть формуватися відразу засобами усіх предметів. Виокремлення в навчальних програмах таких наскрізних ліній ключових компетентностей як «Екологічна безпека й сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість і фінансова грамотність» спрямоване на формування в учнів здатності застосовувати знання й уміння у реальних життєвих ситуаціях. Наскрізні лінії є засобом інтеграції ключових і загальнопредметних компетентностей, окремих предметів та предметних циклів; їх необхідно враховувати при формуванні шкільного середовища. Наскрізні лінії є соціально значимими надпредметними темами, які допомагають формуванню в учнів уявлень про суспільство в цілому, розвивають здатність застосовувати отримані знання у різних ситуаціях.

Навчання за наскрізними лініями реалізується насамперед через:

організацію навчального середовища — зміст та цілі наскрізних тем враховуються при формуванні духовного, соціального і фізичного середовища навчання;

окремі предмети — виходячи із наскрізних тем при вивченні предмета проводяться відповідні трактовки, приклади і методи навчання, реалізуються надпредметні, міжкласові та загальношкільні проекти. Роль окремих предметів при навчанні за наскрізними темами різна і залежить від цілей і змісту окремого предмета та від того, наскільки тісно той чи інший предметний цикл пов'язаний із конкретною наскрізною темою;

предмети за вибором;

роботу в проектах;

позакласну навчальну роботу і роботу гуртків.

Наскрізна лінія	Коротка характеристика
-----------------	------------------------

Екологічна безпека й сталий розвиток	<p>Формування в учнів соціальної активності, відповідальності та екологічної свідомості, готовності брати участь у вирішенні питань збереження довкілля і розвитку суспільства, усвідомлення важливості сталого розвитку для майбутніх поколінь.</p> <p>Проблематика наскрізної лінії реалізується через завдання з реальними даними про використання природних ресурсів, їх збереження та примноження. Аналіз цих даних сприяє розвитку бережливого ставлення до навколишнього середовища, екології, формуванню критичного мислення, вміння вирішувати проблеми, критично оцінювати перспективи розвитку навколишнього середовища і людини. Можливі уроки на відкритому повітрі.</p>
Громадянська відповідальність	<p>Сприяє формуванню відповідального члена громади і суспільства, що розуміє принципи і механізми функціонування суспільства. Ця наскрізна лінія освоюється в основному через колективну діяльність (дослідницькі роботи, роботи в групі, проекти тощо), яка поєднує окремі предмети між собою і розвиває в учнів готовність до співпраці, толерантність щодо різноманітних способів діяльності і думок.</p> <p>Вивчення окремого предмета має викликати в учнів якомога більше позитивних емоцій, а її зміст — бути націленим на виховання порядності, старанності, систематичності, послідовності, посидючості і чесності. Приклад вчителя покликаний зіграти важливу роль у формуванні толерантного ставлення до товаришів, незалежно від рівня навчальних досягнень.</p>
Здоров'я і безпека	<p>Завданням наскрізної лінії є становлення учня як емоційно стійкого члена суспільства, здатного вести здоровий спосіб життя і формувати навколо себе безпечне життєве середовище.</p> <p>Реалізується через завдання з реальними даними про безпеку і охорону здоров'я (текстові завдання, пов'язані з середовищем дорожнього руху, рухом пішоходів і транспортних засобів). Варто звернути увагу на проблеми, пов'язані із ризиками для життя і здоров'я. Вирішення проблем, знайдених з «ага-ефектом», пошук оптимальних методів вирішення і розв'язування задач тощо, здатні викликати в учнів чимало радісних емоцій.</p>
Підприємливість і фінансова грамотність	<p>Наскрізна лінія націлена на розвиток лідерських ініціатив, здатність успішно діяти в технологічному швидкозмінному середовищі, забезпечення кращого розуміння учнями практичних аспектів фінансових питань (здійснення заощаджень, інвестування, запозичення, страхування, кредитування тощо).</p> <p>Ця наскрізна лінія пов'язана з розв'язуванням практичних завдань щодо планування господарської діяльності та реальної оцінки власних можливостей, складання сімейного бюджету, формування економного ставлення до природних ресурсів.</p>

Необхідною умовою формування компетентностей є діяльна спрямованість навчання, яка передбачає постійне включення учнів до різних видів педагогічно доцільної активної навчально-пізнавальної діяльності, а також практична його спрямованість. Доцільно, де це можливо, не лише показувати виникнення факту із практичної ситуації, а й по можливості створювати умови для самостійного виведення нового знання, перевірки його на практиці і встановлення причинно-наслідкових зв'язків шляхом створення проблемних ситуацій, організації спостережень, дослідів та інших видів діяльності. Формуванню ключових компетентностей сприяє встановлення та реалізація в освітньому процесі міжпредметних і внутрішньопредметних зв'язків, а саме: змістово-інформаційних, операційно-діяльних і організаційно-методичних. Їх використання посилює пізнавальний інтерес учнів до навчання і підвищує рівень їхньої загальної культури, створює умови для систематизації навчального матеріалу і формування наукового світогляду. Учні набувають досвіду застосування знань на практиці та перенесення їх в нові ситуації.

Перелік освітніх галузей.

Типову освітню програму укладено за такими освітніми галузями:

Мови і літератури

Суспільствознавство

Мистецтво

Математика

Природознавство

Технології

Здоров'я і фізична культура

Логічна послідовність вивчення предметів розкривається у відповідних навчальних програмах.

Директор Наталія КУЗЬМЕНКО

Додаток №1

(складений за таблицею № 3

до наказу МОН України
від 20.04.2018 р. № 405)

Навчальний план для 7-9 класів

Освітня галузь	Навчальні предмети	7а,б,в	8а,б,в	9 а,б,в
Мови і літератури	Українська мова	2,5	2	2

	Українська література	2	2	2
	Англійська мова	5	5	5
	Італійська мова	2	2	2
	Зарубіжна література	2	2	2
Суспільство-знавство	Історія України	1	1,5+0,5	1,5
	Всесвітня історія	1	1	1
	Правознавство	-	-	1
Мистецтво	Образотворче мистецтво	1	-	-
	Музичне мистецтво	+1	-	-
	Мистецтво	-	0,5	0,5
Математика	Математика	-	-	-
	Алгебра	2	2+1	2+1
	Геометрія	2	2	2
Природознавство	Природознавство	-	-	-
	Біологія	2	2	2
	Географія	2	2	1,5
	Фізика	2	2	2
	Хімія	1,5	2	2
Технології	Трудове навчання	1	1	1
	Інформатика	1	2	2
Здоров'я і фізична культура	Основи здоров'я	1	0,5	0,5
	Фізична культура	3	2	2
Разом		32+3	33+2	33+2
Додатковий час на навчальні предмети, факультативи, індивідуальні заняття та консультації		-	-	-
Гранично допустиме навчальне навантаження		32	33	33
Всього (без урахування поділу класів на групи)		32+3	33+2	33+2

Директор школи

Наталія КУЗЬМЕНКО

Додаток № 2

(складений за таблицею № 2

до наказу МОН від

20.04.2018 № 408)

Навчальний план для 10-11 класів

Навчальні предмети	Кількість годин на тиждень у класах
--------------------	-------------------------------------

	10а,б	11 а,б
Базові предмети	27	26
Українська мова	3	3
Українська література	2	2
Зарубіжна література	1	1
Англійська мова	5	5
Італійська мова	2	2
Історія України	1,5	2
Всесвітня історія	1	1
Громадянська освіта	2	-
Математика	4	4
Біологія і екологія	2	2
Географія	1	1
Фізика	2	2
Астрономія	-	0,5
Хімія	1,5	2
Фізична культура	2	2
Захист України	2	1,5
Вибірково - обов'язкові предмети	3	3
Інформатика	1,5	1,5
Технології	1,5	1,5
Разом	35	34
Гранично допустиме навантаження на учня	33	33
Всього фінансується (без урахування поділу на групи)	35	34

Директор школи Наталія КУЗЬМЕНКО

